

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:
L.A. Persoon
la.persoon@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
31 oktober 2017

Ons kenmerk
PZH-2017-614969406
DOS-2013-0002216

Bijlagen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Voortgang project spoorcorridor Leiden – Utrecht

Geachte Statenleden,

De provincie werkt samen met regionale overheden, NS en ProRail aan het verbeteren van de spoorverbinding Leiden-Utrecht om de bereikbaarheid van de regio te optimaliseren. Zoals door ons gemeld in onze brieven van 8 november 2016 en 19 september 2017 en door gedeputeerde Vermeulen met u besproken in de commissievergadering Mobiliteit en Milieu van 18 januari 2017, hebben wij tot op heden voor de aanvullende treindienst Leiden-Utrecht geen bedieningsovereenkomst met NS kunnen sluiten. Deze bedieningsovereenkomst is noodzakelijk om ProRail de opdracht te kunnen geven om de infrastructurele maatregelen te realiseren. Het nog niet kunnen sluiten van een overeenkomst is, zoals u gemeld, het gevolg van de gevraagde te hoge jaarlijkse provinciale exploitatiebijdrage. Bovendien vraagt NS voor de meest ongunstige dienstregeling (waarbij de sprinter 7 minuten moet wachten in Woerden) de hoogste exploitatiebijdrage en is het risico dat deze gereden moet worden aanzienlijk.

We zijn hierover in gesprek gegaan met de regio en de gemeenten en vervolgens met de directies van NS en ProRail en met het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Daar is de afspraak gemaakt dat wij de exploitatieberekening van NS, voor wat betreft de hoogte van onze bijdrage, laten toetsen door een onafhankelijk bureau. De tweede afspraak was dat NS met de betrokken partners naar alternatieve oplossingen zoekt, buiten de huidige scope met als uitgangspunt een aantrekkelijk reizigersproduct en gunstig exploitatieresultaat.

In de onafhankelijke toets is gekeken naar zowel de kosten (materieel, personeelsinzet, efficiëntie) als de baten (aantal verwachte instappers, optimalisaties in de bediening buiten de scope van het project). Dit heeft wel geleid tot een verlaging van de gevraagde exploitatiebijdrage, maar niet tot verbeteringen ten aanzien van het risico op een ongunstige dienstregeling. Bovendien blijft de exploitatiebijdrage nog steeds fors hoger dan waar uw Staten eerder mee hebben ingestemd. Ook bestaat het risico, dat met dit structurele exploitatietekort, de aanvullende treindienst niet zal worden opgenomen in de nieuwe hoofdrailnetconcessie per 1 januari 2025 zonder onvoorwaardelijke langdurige dekking vanuit de provincie.

Gezien de uitkomsten van deze onafhankelijke toets ziet het college geen mogelijkheden om alsnog tot een bedieningsovereenkomst met NS te komen. Daarmee is het onderzoek naar een maakbaar alternatief voor de huidige scope van het project aan de orde.

In haar onderzoek heeft NS samen met betrokken partners verschillende varianten bekeken. Daarbij is breder gekeken dan alleen de lijnvoering Leiden-Utrecht, mede vanwege de interactie met de rest van het Hoofdrailnet waar het spoor Leiden-Utrecht onderdeel van uitmaakt. Zo zijn er bijvoorbeeld alternatieven bekeken waarbij er alleen sprinters rijden tussen Leiden en Utrecht en de intercity omrijdt via Schiphol.

Het onderzoek heeft een interessante optie opgeleverd: de 'versnelde intercity' variant. In deze variant worden de huidige twee intercity's per uur aanmerkelijk versneld door alleen te halteren op de stations Leiden Centraal, Alphen aan den Rijn en Utrecht Centraal. Hierdoor komen Leiden en Utrecht in tijd aanzienlijk dichterbij elkaar te liggen en wordt de uitwisseling tussen beide steden versterkt. Daarnaast gaan er twee sprinters per uur rijden die, behalve op bovengenoemde stations, halteren op Leiden Lammenschans, het nieuwe station Hazerswoude-Koudekerk, Bodegraven, Woerden en optioneel Leidsche Rijn. Dit biedt een aantrekkelijk reizigersproduct met échte intercity's en échte sprinters, passend bij het reizigersaanbod van de te bedienen stations.

Deze nieuwe variant kent een extra investering voor gedeeltelijke spoorverdubbeling bij Bodegraven. Daar staat tegenover dat de huidige inschatting is dat de beoogde bediening zich vertaalt in een positieve exploitatie. Een snellere intercity tussen Leiden en Utrecht zal tevens de drukke verbinding tussen Den Haag en Schiphol ontlasten en reizigers een goed alternatief bieden bij storingen rond Schiphol.

Een keerzijde van deze variant is dat station Zoeterwoude-Meerburg niet kan worden ingepast in de bediening. Uiteraard is onderzocht of dit wel inpasbaar te maken is, maar dit kan niet zonder een aanzienlijke extra investering. Daarom onderzoekt de provincie andere oplossingen om deze locatie goed te ontsluiten. Wij hebben de gemeente Zoeterwoude hierover geïnformeerd. Ook voor andere partijen leidt deze variant tot andere afspraken dan eerder gemaakt. We brengen samen met de betrokken partijen de precieze gevolgen nog in beeld.

Omdat deze variant ook goed aansluit bij de ambities die we met onze partners provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Leiden hebben benoemd in de verkenning 'Limeslijn', zijn ook zij betrokken bij de uitwerking. Op dit moment spreken we met zowel partijen waarmee we een bestuursovereenkomst hebben, als met andere relevante partners en het Rijk over deze kansrijke optie. Hierbij is ook aan de orde wat de dekkingsmogelijkheden voor de extra investeringskosten zijn.

De 'versnelde intercity' variant lijkt een goed alternatief, maar vereist ook nog wel vervolgonderzoek van NS en ProRail. Tegelijkertijd zal middels een brede aanpak worden onderzocht of en welke aanvullende (ov)bereikbaarheidsmaatregelen nodig zijn om voor alle locaties een toekomstgericht openbaar vervoer product te kunnen bieden.

Mocht bovenstaande niet leiden tot het gewenste resultaat, dan is de enige terugval optie het instandhouden van de pendel die tussen Alphen aan den Rijn en Leiden rijdt. Deze kan dan ook buiten de spits worden ingezet. In deze optie vervalt de mogelijkheid voor nieuwe stations. Ook bij deze optie gaan we met de regiopartners in gesprek over wat dit betekent voor de afspraken die we met elkaar hebben gemaakt.

De komende periode werken we samen met de partners de plannen nader uit, een goede bereikbaarheid van de regio is daarbij uitgangspunt. We gaan ervan uit dat we u nadien een voorstel kunnen voorleggen met betrekking tot bovengenoemde scenario's.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. J.H. de Baas

voorzitter,

drs. J. Smit